

Економіка

УДК 330.339.9

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.16729430>

**Міжнародне партнерство та альтернативні моделі розвитку
світової економіки**

Вишневська Ольга Миколаївна

доктор економічних наук, професор.

Амбасадор.

Публічна організація Compagnie Cordial,

3000 Льовен, Королівство Бельгія,

olganykk@gmail.com,

<https://orcid.org/0000-0003-1996-4590>,

Web of Science Researcher ID AAT-2563-2020,

Scopus Author ID 57731836300

Прийнято: 19.07.2025 | Опубліковано: 29.07.2025

***Анотація.** Сучасні світові тенденції характеризуються уповільненням темпів зростання економіки та скороченням результативності співпраці між учасниками світового ринку. Прогнози подальшого розвитку світової економіки ґрунтуються на суттєвому посиленні торговельних протиріч, ірраціональності подій та геополітиці, що спричиняє стратегічну невизначеність майбутнього.*

***Мета.** Метою дослідження авторки є оцінка тенденцій розвитку світової економіки та міжнародного партнерства, визначення можливостей, загроз та ризиків у розвитку світової економіки, обґрунтування залежностей та*

виявлення пріоритетних напрямів подальшої взаємодії між учасниками світового ринку з огляду на їхні пріоритети та інтереси.

Методи. Під час дослідження використано емпіричні та теоретичні методи наукового дослідження. З використанням спостереження, порівняння й вимірювання визначено основні тренди у світовій економіці та сфері міжнародного партнерства. Визначення залежностей та обґрунтування результатів наукового дослідження авторки проведено з використанням методів аналізу, абстрагування й узагальнення.

Результати. Вибір альтернативних моделей взаємодії та розширення сфер міжнародного партнерства залишається актуальним напрямом й пріоритетом у подальшому розвитку. Альтернативні моделі розвитку світової економіки базуються на принципах сталості, соціальної справедливості й екологічної орієнтованості розвитку. Впровадження й реалізація проєктів орієнтована на спільний результат, що є важливим пріоритетом сучасного світу, не розділяти, а об'єднувати зусилля, можливості, інтереси й потреби.

Висновки. Підвищення глобальних ризиків та транзитивний характер взаємовідносин між учасниками світового ринку спонукають до реалізації інших моделей розвитку, трансформації та орієнтації на справедливе економічне середовище. Використання альтернативних моделей розвитку, розширення сфер взаємодії, напрямів техніко-технологічного партнерства, підтримка ініціатив, дозволяють посилити позиції та забезпечити спільний, а не індивідуальний результат. Подальший розвиток світової економіки та глобальна безпека світу залежить від взаємоузгодженості рішень, орієнтації на раціональність подій та розуміння ситуації, у тому числі з огляду на перспективу розширення сфер та масштабів міжнародного партнерства. Міжнародне партнерство повинно реалізовуватися на засадах чітких правил, принципів, домовленостей, довіри та добровільності сторін.

Ключові слова: альтернативна модель, довіра, домовленість, ініціатива, інтерес, ескалація, компроміс, партнерство, пріоритет, принцип, торговельні протиріччя, торговельні тарифи.

International partnership in the development of the global economy

Vyshnevskia Olga

Doctor of Economic Sciences, Professor.

The Ambassador.

Public organisation Compagnie Cordial,

3000 Leuven, Belgium.

<https://orcid.org/0000-0003-1996-4590>,

Web of Science ResearcherID AAT-2563-2020,

Scopus Author ID 57731836300

Abstract. *Current global trends are characterised by a slowdown in economic growth and a decline in the effectiveness of cooperation between global market participants. Forecasts for the future development of the global economy are based on a significant intensification of trade conflicts, irrational events and geopolitics, which causes strategic uncertainty about the future.*

Purpose. *The author's research aims to assess trends in the development of the global economy and international partnerships, identify opportunities, threats and risks in the development of the global economy, substantiate dependencies and identify priority areas for further interaction between global market participants, taking into account their priorities and interests.*

Methods. *Empirical and theoretical methods of scientific research were used in the study. Observation, comparison and measurement were used to identify the main trends in the global economy and international partnership. The author identified*

dependencies and substantiated the results of the scientific research using methods of analysis, abstraction and generalisation.

Results. *The selection of alternative models of interaction and expansion of international partnership areas remains a relevant direction and priority for further development. Alternative models of global economic development are based on the principles of sustainability, social justice and environmentally-oriented development. The implementation and realisation of projects is focused on achieving a common result, which is an important priority in today's world: not to divide, but to unite efforts, opportunities, interests and needs.*

Conclusions. *Increased global risks and the transitive nature of relations between participants in the global market encourage the implementation of other models of development, transformation and orientation towards a fair economic environment. The use of alternative development models, the expansion of areas of cooperation, technical and technological partnerships, and support for initiatives make it possible to strengthen positions and ensure a collective rather than individual outcome. The further development of the global economy and global security depend on the coordination of decisions, a focus on rationality and an understanding of the situation, including with a view to expanding the scope and scale of international partnership. International partnership should be based on clear rules, principles, agreements, trust, and the voluntary participation of the parties.*

Keywords: *alternative model, trust, agreement, initiative, interest, escalation, compromise, partnership, priority, principle, trade disputes, trade tariffs.*

Постановка проблеми. Сучасні світові процеси характеризуються уповільненням результативної взаємодії між учасниками, що обумовлено не лише національними інтересами окремих держав, а й стратегічною невизначеністю та суттєвим геополітичним впливом, зниженням темпів економічного розвитку. Глобалізація, яка була орієнтована на розширення сфер взаємодії та сприяла зростанню ролі Транснаціональних корпорацій (далі за

текстом ТНК) у розвитку світової економіки, потребує запровадження трансформаційних процесів й визначення альтернативних підходів для забезпечення подальшого розвитку.

У звіті Всесвітнього Економічного Форуму (2025 рік) узагальнено, що уповільнення співпраці та зростання протиріччя, у тому числі у торговельній сфері, може призвести до подальшого обмеження у розвитку світової економіки, а ескалація геополітичних, екологічних, соціальних й технологічних викликів загрожує стабільності та прогресу. Експертами ВЕФ визначено поглиблення геополітичної та гео економічної напруженості та обумовлено актуальні напрями збалансування поточних криз й визначення довгострокових пріоритетів [1].

Актуальність збалансування ситуації пов'язана зі скороченням негативного впливу турбулентності та невизначеності у подальшому розвитку світової економіки. До основних ризиків у короткостроковій та довгостроковій перспективах віднесено: збройні конфлікти, гео економічне протистояння, дезінформацію, економічне уповільнення, відсутність економічних можливостей, соціальна поляризація, а також екстремальні погодні явища [1]. Пріоритети й перспективи ґрунтуються на потребі трансформації взаємовідносин й визначенні альтернативних підходів до подальшого розвитку світової економіки. Міжнародне партнерство у сферах на галузях економіки орієнтується у інтереси учасників, але зростання рівня гео економічного протистояння та уповільнення темпів економічного розвитку знижує рівень зацікавленості, у тому числі у сфері інвестування та інновацій. Підвищена економічна напруга та торговельне протистояння можуть спровокувати негативні світові процеси та обмежити можливості у розвитку на довгострокову перспективу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Оцінка ситуації у світовій економіці характеризується уповільненням темпів економічного зростання та підвищенням рівня торговельної напруженості. Але більшість прогнозів, які були представлені на початку 2025 року, були скориговані до середини року

через поступове коригування торговельних тарифів, які було запроваджено США для інших учасників світового ринку, та підписання торговельних угод.

У Організації Об'єднаних Націй очікують зростання світового ВВП цього року на рівні 2,4%, що на пів відсотки нижче попереднього року. Основними причинами визнано погіршення глобальної торгівлі та фінансова нестабільність. Прогноз зростання для США знижено з 2,7% до 1,8%, для Китаю – з 4,6% до 4,0 відсотків. Загострення торговельних суперечок, зокрема через нові тарифи, спричиняє зростання цін і підвищує ризики інфляції, особливо для економік, залежних від експорту. Визначено, що зростання державного боргу та мінливість фінансових ринків ускладнюють макроекономічне управління, зменшуючи можливості урядів реагувати на економічні проблеми [2].

При цьому, фінансова компанія Goldman Sachs зменшила ймовірність рецесії у США у поточному році з 45% до 35 відсотків та підвищила прогноз зростання ВВП США на 2025 рік на 0,5 відсоткових пункти — до 1 відсотки. Компанія підвищила цільовий показник індексу S&P 500 до 6100 пунктів з попередніх 5900, вказуючи на зниження ризиків рецесії та торговельної ескалації [3]. Основною причиною редагування прогнозу - є знаходження альтернативних варіантів торговельної політики між США та Китаєм, іншими учасниками світового ринку.

Міжнародний Валютний Фонд прогнозує, що глобальне зростання залишиться стабільним, але невражаючим. Оскільки дезінфляція продовжується. Однак баланс ризиків зміщується у бік їхнього зниження: геополітична напруженість може загостритися; раптові спалахи волатильності фінансових ринків можуть посилити фінансові умови; проблеми у секторі нерухомості Китаю можуть призвести до глобальних побічних ефектів через їхній вплив на світову торгівлю, як і зростання протекціонізму та продовження геоекономічної фрагментації. При цьому збої у процесі дезінфляції можуть перешкодити центральним банкам пом'якшити монетарну політику, що додасть викликів фіскальній політиці та фінансовій стабільності [4].

Тенденції у зростанні світової економіки мають повільні тренди, а стратегічна невизначеність у торговельній політиці підвищує ризики та обмежує можливості розширення співпраці між учасниками світового ринку.

З огляду на численні загрози, настав час для зміни політики. З пом'якшенням монетарної політики доречно змінити напрямки фіскальної політики для забезпечення сталої динаміки боргу та відновлення буферів. Просування структурних реформ для стимулювання довгострокового зростання та прискорення зеленого переходу залишається необхідним [4].

На Всесвітньому Економічному Форумі (2025) визначено, що глобальна перспектива стає більш фрагментованою в геополітичних, екологічних, соціальних, економічних та технологічних сферах. У звіті форуму узагальнено, що 52% респондентів очікують нестабільного глобального прогнозу в короткостроковій перспективі (два роки), ще 31% передбачають турбулентність, а 5% – «штормову ситуацію». У довгостроковій перспективі (10 років) 62% респондентів вважають, що світ зіткнеться з «турбулентними» або «штормовими» умовами, що свідчить про суттєвий вплив ризиків та потребу у трансформації світових механізмів взаємодії [1].

Дослідження науковців свідчать, що існує потреба у зміні підходів взаємодії між учасниками світового ринку. Так, Мілвард Б. робить акцент на використанні справедливої моделі глобальної торгівлі [5]. Визначає актуальність трансформації світової економіки Сакс Дж. [6]. Автор робить акцент на запровадженні справедливих механізмів між учасниками та світовому ринку. Підтримує потребу трансформаційних процесів у світовій економіці та міжнародному партнерстві Хадсон М. [7]. Захисником процесу глобалізації залишається Бхагваті Дж., досліджуючи сучасні світові процеси автор визначає суттєві переваги економічної глобалізації для світової економіки [8]. Кругман П. досліджуючи міжнародну діяльність, визначає об'єктивні закономірності змін, які відбуваються, обґрунтовує переваги учасників на світовому ринку [9]. З огляду на уповільнення темпів економічного розвитку існує потреба у

використанні адаптованих механізмів, які дозволять стабілізувати ситуацію та розширити міжнародне партнерство, забезпечити розвиток світової економіки, зменшити вплив ірраціональних подій та торговельних протирічч.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Події, які відбуваються у світі в останні три роки, мають високий рівень залежності від геополітичних чинників. Інфляційні процеси, уповільнення темпів економічного зростання, торговельне протистояння, геополітична напруженість, торговельна політика США, політика держав, які входять у об'єднання БРІКС (BRICS) та геоекономічна фрагментація посилюють протиріччя та обмежують можливості до розширення міжнародного співробітництва й партнерства у різних сферах та галузях економіки. «Економіка цивілізаційного протистояння» потребує трансформації та виявлення альтернативних моделей розвитку світової економіки на засадах справедливості, довіри та компромісних рішень.

З огляду на сучасну ситуацію, посилення негативних тенденцій у міжнародному співробітництві та зростання глобальних ризиків у політичній, соціально-економічній та екологічних сферах, постає питання зміни формату взаємовідносин між учасниками світового ринку. Національні інтереси держав світу повинні розглядатися не лише у контексті самодостатності, як глобального гравця світового ринку, а й у контексті учасника світового ринку, як глобальної системи, безпека якої залежить від кожної зі сторін міжнародного співробітництва. Економісти й експерти, які підтримують процес глобалізації, виділяючи її позитивні риси, роблять акцент, переважно, на результатах, які мають транснаціональні корпорації. Сучасні умови потребують трансформації та орієнтації на альтернативні моделі розвитку, не лише для великих транснаціональних корпорацій, а й інших суб'єктів господарювання.

Трансформація взаємовідносин та розвиток світової економіки повинні відбуватися з огляду на стійкі альтернативи та результативне міжнародне партнерство. Лише за таких умов можна нейтралізувати глобальні загрози, знизити турбулентність світової економіки та забезпечити позитивні тренди у

політичній, соціально-економічній й екологічній сферах. Ірраціональність подій у світовій торговельній сфері може призвести до суттєвих негативних наслідків та рецесії світової економіки. Саме тому актуальність дослідження авторки пов'язана із визначенням альтернативних моделей у сфері міжнародного партнерства та трансформації взаємовідносин у торговельній сфері.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою дослідження авторки є оцінка тенденцій розвитку світової економіки та міжнародного партнерства, визначення можливостей, загроз та ризиків у розвитку світової економіки, обґрунтування залежностей та виявлення пріоритетних напрямів подальшої взаємодії між учасниками світового ринку з огляду на їхні пріоритети та інтереси.

Основним завданням дослідження авторки є оцінка ситуацій, визначення тенденцій у сфері міжнародного партнерства та обґрунтування альтернативних моделей подальшої взаємодії на світовому ринку з метою забезпечення подальшого розвитку.

Методологія наукового дослідження ґрунтується на системі принципів, методів та підходів, які дозволяють провести оцінку, визначити тенденцій, залежності та обґрунтувати пріоритетні трансформаційні підходи, можливості у використанні альтернативних моделей у сфері міжнародного партнерства, які орієнтовані на розширення взаємодії та взаємовигідного (справедливого) співробітництва, орієнтованого на подальший розвиток світової економіки.

Під час дослідження використано емпіричні та теоретичні методи наукового дослідження. З використанням спостереження, порівняння й вимірювання визначено основні тренди у світовій економіці та сфері міжнародного партнерства. Визначення залежностей та обґрунтування результатів наукового дослідження авторки проведено з використанням методів аналізу, абстрагування й узагальнення.

Виклад основного матеріалу дослідження. Дослідження сучасних світових процесів та виявлення пріоритетних напрямів розвитку обумовлене не

лише економічними, а й соціальними та екологічними потребами, реалізація світових ініціатив повинна бути орієнтована на вдосконалення міжнародного партнерства та результативну взаємодію між учасниками. Спільні інтереси, потреби та можливості учасників дозволяють отримати не лише результат співпраці, а й довіру до партнерів, що розширює можливості взаємодії у інших сферах й галузях.

Суттєва кількість торговельних протиріччів обумовлена подіями, які пов'язані із розширенням сфери взаємодії у межах БРІКС (BRICS). Учасники об'єднання вперше узгодили спільний план дій на 2025-2030 роки у сфері малого й середнього підприємництва на фоні тарифної політики США. У Декларації зустрічі у 2025 році у Ріо-Де-Жанейро (Бразилія) зазначено, що розповсюдження заходів з обмеження торгівлі, зростання тарифів, може у подальшому вплинути на скорочення світової торгівлі, порушення ланцюгів постачання й внести невизначеність у міжнародну економічну й торговельну діяльність. Декларація визначає три пріоритетні напрями співпраці: зміцнення багатосторонньої торговельної системи й реформування Світової Організації Торгівлі (далі за текстом СОТ), оновлення Стратегії економічного партнерства БРІКС до 2030 року та цифрову економіку. Учасники зустрічі запропонували новий проєкт «Стратегія економічного партнерства БРІКС до 2030 року» [10].

Стратегія економічного партнерства БРІКС до 2030 року направлена на укріплення економічного співробітництва між країнами-учасницями, підвищення їхнього глобального впливу та підтримку стійкого розвитку. У межах співпраці планується посилити взаємодію у сфері торгівлі, технологій та інновацій. Основна мета співпраці та реалізація стратегії орієнтовані на укріплення економічної співпраці, розвиток технологій та інновацій, стійкий розвиток та підвищення ролі об'єднання БРІКС у глобальному управлінні, а саме посилення впливу держав-учасниць БРІКС на формування світової економічної системи та вирішення глобальних проблем. На саміті було зроблено акцент на справедливій, більш інклюзивній та ефективнішій глобальній торговельній

системі з урахуванням впливу й посилення протекціоністських економічних заходів, які створюють відповідні обмеження у торговельній діяльності, посилюють нерівність між учасниками світового ринку [11].

З огляду на ситуацію, яка складається, виникає посилення торговельної конфронтації між учасниками світового ринку. З одного боку, торговельні тарифи США, з іншого боку - трансформація взаємовідносин між державами-учасницями БРІКС, з третього боку – держави, які повинні адаптуватися до торговельних тарифів США та розширення участі держав БРІКС на світовому ринку.

Протягом першого півріччя 2025 року США проводили перемовини з іншими учасниками світового ринку щодо врегулювання питання та визначення подальшої співпраці у торговельній сфері. США заключили торговельну угоду з Японією, Великою Британією та державами ЄС. Торговельна угода з державами ЄС передбачає затвердження торговельних тарифів на більшість європейський товарів на рівні 15,0%, за «нульовою ставкою» передбачено експорт з ЄС природних ресурсів, критично важливої сировини, літаків й комплектуючих до них. Перемовини з Китаєм щодо тарифів продовжуються, при цьому кожна зі сторін намагається відстоювати власні інтереси, без огляду на поширення стратегічної невизначеності для інших гравців світового ринку.

Історично, можна обґрунтувати, що світові фінансово-економічні процеси проходили різні етапи трансформації, але посилення торговельних протиріччя провокує суттєві ризики у інших сферах, що може призвести до непередбачуваних наслідків та глобальних загроз. З огляду на ситуацію прогнози Всесвітнього Економічного Форуму, Міжнародного Валютного Фонду, Організації Об'єднаних Націй, Світового Банку й міжнародних фінансових агенцій, переважно, є більш песимістичними, ніж оптимістичними.

Повільні або негативні тренди у світовій економіці, уповільнення міжнародного партнерства, посилення торговельних суперечок посилюють негативні й ірраціональні події, що створюють ситуацію, у якій превалює

стратегічна невизначеність. У подібній ситуації зростає рівень ризиків та суттєво знижується інвестиційна привабливість сфер й галузей світової економіки, що посилює негативні тенденції.

Інтелектуальне лідерство може виступати основою для розвитку світової економіки. Активна інтелектуалізація може виступати стратегією розвитку держав світу [12]. Актуальність подібної моделі розвитку доводить конкуренція за технологічне лідерство між США та Китаєм, що, з одного боку – створює нові можливості, але з іншого боку – посилює конкурентну боротьбу та протиріччя.

Пріоритетні напрями та тенденції у світовій економіці, стимулювання соціально-економічного розвитку держав ґрунтуються на поширенні глобальних ланцюгів створення вартості, розвитку індустрії 4.0. Бізнес-середовище орієнтоване на інтеграційні процеси, розширення сфери взаємодії учасників у глобальних виробничих мережах різного рівня (від національного й до секторного і регіонального рівнів) [13]. Що доводить досвід глобальних гравців світового ринку.

Розвиток інформаційно-комунікаційних технологій дозволяє розширювати можливості у формуванні нових компетентностей, знань та розуміння сучасних світових процесів. Формування компетентностей майбутнього пов'язане зі стрімким розвитком цифрової економіки [14]. Активний розвиток цифровізації сфер та галузей світової економіки потребує розширення розуміння процесів та сприяє розвитку людського капіталу. Актуальність поширення технологій доводить потреба у створенні компетентностей майбутнього.

Стратегії конкурентного розвитку суб'єктів міжнародної економічної системи пов'язані із трансформаційними процесами у глобальному середовищі. Стратегічні пріоритети економічного розвитку окремих держав світу, регіонів світу ґрунтуються на національних інтересах. Глобальна корпоратизація економічної діяльності сформувала галузево-секторальну політику транснаціональних корпорацій та відповідну поведінкову модель

міжкорпоративної взаємодії на глобальних ринках [15]. Переважаючий вплив транснаціональних корпорацій на світовому ринку є слідством глобалізації. Найбільшою є кількість транснаціональних корпорацій у Китаї, Індії, США, Японії, Німеччині, Франції та Великій Британії. Їхня роль у розвитку світової економіки є безперечною, але не усі сфери економіки були й залишаються цікавими для глобальних гравців світового ринку.

Міжнародне партнерство може відбуватися з огляду на реалізацію певних ініціатив, інвестування сфер та галузей економіки, а також через реалізацію науково-технічних проєктів, які виступають інструментом інноваційного розвитку [16, 17]. Подібний напрямок співпраці дозволив суттєво розширити можливості у розвитку для країн, які розвивалися, а тепер мають найвищі темпи економічного зростання у світі (Китай, Індія). Китай обрав стратегію, яка була орієнтована на виробництво усіх видів товарів, що дозволило обмежити залежність від імпортування та розширити кількість торговельних партнерів до 145 держав світу. Індія зробила акцент на стратегію «Зроблено в Індії» та розширення експортних можливостей для сфер та галузей економіки. При цьому стратегічне партнерство змінювало напрями й підходи, з 2009 року держави входять до об'єднання БРІКС (BRICS).

Стратегічне партнерство може виступати дієвим механізмом взаємодії й розширення сфер співпраці між учасниками світового ринку. Стратегічне партнерство у торговельній, інвестиційно-виробничій, науково-технічній та інших сферах, може стимулювати розвиток економіки й забезпечити підвищення рівня інвестиційної привабливості. Так, стратегічне співробітництво України з державами ЄС відбувалося у контексті розбудови європейсько-континентальної моделі міжнародного поділу праці [18].

Значну кількість подібних проєктів в Україні було реалізовано у сфері альтернативної енергетики. Розширення міжнародної співпраці у сфері альтернативної енергетики дозволило залучити інвестиційні ресурси, сформувати інфраструктуру та зменшити питому вагу традиційних джерел

енергії [19]. Станом на 2024 рік питома вага альтернативних джерел енергії (сонячна, вітрова, біоенергетика) в Україні становила 9,8 відсотків.

Євроінтеграційний вимір економіки України ґрунтується на необхідності адаптації до конкурентних умов європейського ринку, зростанні рівня залежності від європейських ринків та інвестиційного капіталу, а також на необхідності створення сприятливого інвестиційного клімату. Орієнтація на європейську модель передбачала імплементацію законодавства й забезпечення виконання визначених умов, взаємодію відповідно до Угоди про асоціацію між Україною і ЄС [20, 21]. Партнерство дозволяє розширити сфери взаємодії та забезпечити вигідніші умови співпраці, у тому числі у торговельній сфері.

Саме тому вибір альтернативних моделей взаємодії та розширення сфер міжнародного партнерства залишається актуальним напрямом й пріоритетом у подальшому розвитку. Альтернативні моделі розвитку світової економіки повинні базуватися на принципах сталості, соціальної справедливості й екологічної орієнтованості розвитку. Впровадження й реалізація проєктів орієнтована на спільний результат, що є важливим пріоритетом сучасного світу, не розділяти, а об'єднувати зусилля, інтереси й потреби (табл. 1).

Таблиця 1

Пріоритетні альтернативні моделі розвитку світової економіки та міжнародного партнерства

Альтернативні моделі	Особливості моделі розвитку	Переваги впровадження
Циркулярна економіка	Модель, у якій продукти та матеріали спроектовані таким чином, що їх можна повторно використовувати, переробляти або відновлювати. Система, у якій ліквідуються відходи й забруднення, що дозволяє відновлювати природні системи, відокремити економічне зростання від споживання обмежених ресурсів і створити сталу, регенеративну економіку.	Зменшення кількості відходів. Використання нових ресурсів. Розвиток інфраструктури. Реалізація стартапів та проєктів. Цілі сталого розвитку ООН.
Зелена економіка	Модель, яка спрямована на підвищення якості життя і соціальної справедливості, одночасне значне скорочення екологічних ризиків і дефіциту ресурсів. Модель базується на економічному зростанні, яке	Зниження рівня забруднення. Зниження рівня екологічних ризиків.

	<p>забезпечується за рахунок приватних і державних інвестицій у низьковуглецеву інфраструктуру, енергоефективність, екологічні послуги і створення «зелених» робочих місць. Це економіка, що є низьковуглецевою, ресурсоефективною та соціально інклюзивною.</p>	<p>Зниження рівня навантаження на екосистеми. Розвиток інфраструктури. Реалізація стартапів та проєктів. Цілі сталого розвитку ООН.</p>
<p>Блакитна економіка</p>	<p>Модель, яка базується на сталому використанні морських ресурсів та розвитку інноваційних технологій, які не шкодять або зменшують негативний вплив на морську екосистему. Включає морську енергетику, аквакультуру та туризм.</p>	<p>Зниження рівня забруднення морських екосистем. Розвиток інфраструктури. Реалізація стартапів та спільних проєктів. Цілі сталого розвитку ООН.</p>
<p>Економіка спільного використання (споживання). Економіка доступу.</p>	<p>Онлайн-посередницька модель, завдяки якій користувачі можуть отримати або надати тимчасовий доступ до невикористаних активів чи послуг, з метою ефективного використання ресурсів й зниження витрат, заохочення спільнот та соціальної взаємодії, спричиняє регуляторні, екологічні та соціальні виклики, що потребують уваги регуляторів і платформ.</p>	<p>Спільний доступ до товарів та послуг, а не індивідуальне використання. Зменшення рівня споживання та вартості для споживачів. Розширення соціальної взаємодії. Цілі сталого розвитку ООН.</p>
<p>Інноваційна економіка</p>	<p>Модель, у якій наука, технології і інновації мають центральне значення для сталого й інклюзивного розвитку. Модель підтримує економічне зростання, сприяє соціальному прогресу та екологічному благополуччю через впровадження нових або вдосконалених продуктів, процесів, маркетингових та організаційних рішень.</p>	<p>Підвищення інноваційної активності. Підвищення рівня технологічної готовності до освоєння інновацій. Реалізація спільних стартапів та проєктів. Розширення науково-технічного потенціалу. Розвиток сфер на галузях економіки. Цілі сталого розвитку ООН.</p>
<p>Економіка добробуту</p>	<p>Модель, яка орієнтована на добробут людей і планети, де цілі життя, соціальної справедливості, здоров'я й екологічної стійкості інтегровані у основний</p>	<p>Підвищення рівня добробуту. Соціальна справедливість.</p>

	економічний механізм. Добробут стимулює процвітання, а економічне зростання посилює включення, стабільність та стійкість.	Розвиток соціальної інфраструктури. Реалізація соціальних та екологічних проєктів. Мотивація населення. Цілі сталого розвитку ООН.
Соціальна (солідарна) економіка	Модель, яка передбачає діяльність, яка спрямована на інтереси громад, з демократичним управлінням, взаємодопомогою і пріоритетом соціальної користі над прибутком. Діяльність, яка спрямована на сталий розвиток, соціальну справедливість, гідну працю та інклюзивність.	Підвищення рівня активності громад. Зростання рівня соціальної активності. Розвиток соціальної інфраструктури та взаємодії. Орієнтація на спільні результати громад. Цілі сталого розвитку ООН.
Еколого-орієнтована економіка	Модель, яка орієнтована на сталий розвиток із включенням екологічної свідомості, де пріоритетами є безпечне природокористування, збереження та відтворення ресурсного потенціалу країни. Модель передбачає впровадження інструментів оцінки еколого-економічної ефективності, які дозволяють узгоджувати економічне зростання з екологічними цілями та соціальною відповідальністю. Передбачає збалансоване природокористування й соціальну відповідальність.	Підвищення рівня екологічної свідомості. Зниження рівня екологічного навантаження на екосистеми. Збереження ресурсного потенціалу. Відновлення екосистем. Цілі сталого розвитку ООН.

Джерело: власна розробка авторки на основі проведених досліджень та з використанням [22].

*Станом на 2025 рік реалізовано 17,0-18,0 % Цілей глобального розвитку ООН [1].

Альтернативні моделі розвитку світової економіки передбачають підходи, які відрізняються від традиційних моделей, у своїй більшості, це комбіновані підходи, які орієнтовані на реалізацію завдань у забезпеченні сталого розвитку світового суспільства (Цілі сталого розвитку ООН). Альтернативні моделі розвитку дозволяють розширити сфери взаємодії та міжнародне партнерство з метою забезпечення не лише економічного зростання, а й соціальних стандартів життя, екологізацію та збереження довкілля. Орієнтація на спільний глобальний

результат обумовлена у резолюціях та спільних угодах, але реалізація цих підходів обмежена інтересами та можливостями держав запроваджувати альтернативні моделі розвитку. Більшість екологічних та соціальних проєктів залишаються неприбутковими або низькоприбутковими, тому залишаються на локальному рівні. Більшість проєктів потребують суттєвих капітальних вкладень, рівень окупності яких залишається довготерміновим. Подібні проєкти не мають зацікавленості ТНК та глобальних інвесторів, більшість проєктів фінансується зі спільних джерел з метою реалізації завдань, які були обумовлені Цілями сталого розвитку до 2030 року.

Партнерство заради сталого розвитку реалізується у межах громад з метою реалізації спільних ініціатив, які визначено пріоритетними моделями. Було передбачено розширювати співпрацю по лінії Північ-Південь і Південь-Південь, а також тристороннє регіональне і міжнародне співробітництво в галузях науки, техніки й інновацій та доступ до відповідних досягнень; активізувати обмін знаннями на взаємно узгоджених умовах, у тому числі завдяки поліпшенню координації між існуючими механізмами, зокрема на рівні Організації Об'єднаних Націй, а також за допомогою глобального механізму сприяння передачі технологій [23].

Техніко-технологічне партнерство між учасниками світового ринку, реалізація спільних проєктів у соціально-економічній та екологічній сферах, запровадження механізмів взаємодії на засадах спільних інтересів, дозволить посили співпрацю та забезпечити результативність реалізації ініціатив. Розширення сфер міжнародного партнерства, у тому числі через спільні проєкти, дозволяє підвищити рівень довіри між учасниками та стимулювати розвиток торговельних взаємовідносин між учасниками. Альтернативні моделі розвитку світової економіки орієнтовані на отримання спільного результату, орієнтація держав світу лише на власні інтереси обмежує можливості та створює відповідні протиріччя. Про що свідчить досвід реалізації спільних проєктів за підтримки ПРООН, агенції, яка представлена у 170 державах світу.

Широке коло партнерів агенції ООН із розвитку дозволяє фінансувати та реалізовувати різноманітні проєкти, які залишаються актуальними та орієнтованими на досягнення Цілей сталого розвитку. ПРООН допомагає державам зміцнити їхній потенціал, реалізовувати ініціативи на національному, регіональному й локальному рівнях (громади). Діяльність орієнтована на популяризацію та поширення кращих практик, консультацій та відповідні партнерські відносини через впровадження пілотних проєктів, які мають різноманітну тематику у межах Цілей сталого розвитку ООН [24].

Реалізація проєктів, у тому числі в Україні, продовжена, але масштаби реалізації проєктів залишаються недостатніми з огляду на очікування, які були орієнтовані на період до 2030 року. Суттєва кількість проєктів мають повільні темпи реалізації, а деякі мають негативний тренд та регрес [24].

Китай розширює коло партнерів через реалізацію інфраструктурного проєкту «Один пояс, один шлях», який було запроваджено у 2013 році. У першій половині 2025 року загальний обсяг інвестицій у межах проєкту становив 124,0 млрд.доларів США [25]. Завдяки реалізації проєкту Китай суттєво розширив сфери взаємодії з іншими учасниками світового ринку та масштаби інвестування, коло партнерів та механізми міжнародного партнерства.

Отже, міжнародне партнерство може бути результативним лише за умови спільних інтересів, якщо держави-учасниці мають потреби й можливості, зусилля, які можна об'єднати для отримання фінансово-економічних, соціальних, екологічних вигід. Пріоритетними умовами міжнародного партнерства повинні виступати: рівність сторін, спільні цілі, чіткий розподіл обов'язків, розподіл відповідальності між учасниками, доступ до інформації, обмін інформацією, достовірність інформації, компромісні рішення, взаємна вигода та довіра. Умови міжнародного партнерства повинні бути сталими й передбачуваними, тільки за таких умов співпраця буде результативною.

Партнерство не має перспектив для розвитку, якщо воно відбувається в атмосфері стратегічної невизначеності та ірраціональності подій. Альтернативні

моделі розвитку світової економіки та взаємоузгодженість інтересів дозволять розширити взаємодію між учасниками та забезпечити об'єднання зусиль, а не орієнтацію лише на власні інтереси окремого гравця (гравців) світового ринку.

Висновки. Сучасні тенденції розвитку світової економіки та міжнародного партнерства, у тому числі у торговельній сфері свідчать, що сукупність чинників та подій призвели до ситуації, яка характеризується стратегічною невизначеністю майбутнього. Повільні або негативні тренди у світовій економіці, нейтральні або песимістичні прогнози у короткостроковій та довгостроковій перспективі, свідчать про необхідність трансформації взаємовідносин та орієнтації на спільний результат.

Підвищення глобальних ризиків та транзитивний характер взаємовідносин між учасниками світового ринку спонукають до реалізації інших моделей розвитку, трансформації та орієнтації на справедливе економічне середовище. Суттєвий вплив геополітичного чиннику на торговельні взаємовідносини між державами світу спонукає зростання кількості протиріч та торговельного протистояння, що може мати негативний вплив на рівень глобальної суспільної безпеки.

Використання альтернативних моделей розвитку, розширення сфер взаємодії, напрямів техніко-технологічного партнерства, підтримка ініціатив ООН у реалізації проєктів, які орієнтовані на спільний результат, дозволять посилити позицій та забезпечити спільний, а не індивідуальний результат. Пріоритети та інтереси, можливості та ініціативи держав-учасниць можуть бути об'єднані у спільні проєкти, а не протиріччя. Подальший розвиток світової економіки та глобальна безпека світу залежить від взаємоузгодженості рішень, орієнтації на раціональність подій та розуміння ситуації, у тому числі з огляду на перспективу розширення сфер та масштабів міжнародного партнерства.

Міжнародне партнерство повинно реалізовуватися на засадах чітких правил, принципів, домовленостей, довіри та добровільності сторін. Маніпуляції однієї зі сторін призводять до конфронтації, протиріч та ескалації, що доведено

ситуацією, яка виникла між США та їхніми торговельними партнерами у поточному році. Наскільки торговельні угоди будуть довготривалими та вигідними для сторін, яким буде результат для учасників, який буде формат торговельних взаємовідносин у майбутньому, наскільки серйозними будуть глобальні наслідки для світової економіки? Питання залишається дискусійним та потребує подальших досліджень, оцінки експертів будуть коригуватися протягом другого півріччя з огляду на кінцеві домовленості між глобальними гравцями світового ринку – США та Китай.

Саме тому розширення сфер міжнародного партнерства, результативність реалізації альтернативних моделей економічного розвитку світової економіки будуть мати перспективи лише за таких умов: зрозумілі та справедливі договори й угоди, взаємна вигода для сторін, повага й довіра до сторін, прозорість та відкритість, обов'язкове дотримання зобов'язань, дотримання норм міжнародного права, використання різноманітних платформ для співпраці та координації дій (міжнародні організації, у тому числі Світової Організації Торгівлі), прогнозоване майбутнє та орієнтація на спільний результат, компромісні рішення та нівелювання маніпуляцій. Орієнтація на спільні результати, а не фрагментація – є альтернативною моделлю справедливої економіки майбутнього.

Список використаних джерел

1. World Economic Forum. Global Risks Report (2025). URL: <https://www.weforum.org/publications/global-risks-report-2025/digest/> (дата звернення: 18.07.2025).
2. Економічна правда. Що буде зі світовим ВВП – проноз від ООН (2025). URL: <https://epravda.com.ua/biznes/shcho-bude-zi-svitovim-vvp-pronoz-vid-oon-806755/> (дата звернення: 18.07.2025) (in Ukrainian).

3. Reuters (2025). Brokerages scale back recession odds after U.S.-China trade truce. URL: <https://www.reuters.com/markets/us/goldman-sachs-cuts-us-recession-odds-35-45-trade-truce-optimism-2025-05-13/> (дата звернення: 20.06.2025).
4. International Monetary Fund (2025). World Economic Outlook. URL: <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2024/10/22/world-economic-outlook-october-2024> (дата звернення: 20.06.2025).
5. Milward B. *International Trade and Sustainable Development: Economic, Historical and Moral Arguments for Asymmetric Global Trade*. Routledge. Mieton, 2019. 211 p.
6. Sachs J. *The End of Poverty: Economic Possibilities for Our Time*. Annotated, 2006. 464 p.
7. Hudson M. *The Destiny of Civilization – Finance Capitalism, Industrial Capitalism or Socialism*. ISLET, 2022. 354 p.
8. Bhagwati, J. (2003). *Free Trade Today*. Princeton University Press. URL: https://press.princeton.edu/books/paperback/9780691117300/free-trade-today?srsltid=AfmBOoqkMuh1dqC2jFF8B0Qccx0lXwDT05y_vWIJKeCRE0rmApuG8u4f (дата звернення: 20.06.2025).
9. Gouher A. Krugman trade theory and developing economies. URL: https://www.researchgate.net/publication/319207120_Krugman_Trade_Theory_and_Developing_Economies (дата звернення: 20.06.2025).
10. BRICS. Economy, finance, trade, and infrastructure. URL: <https://brics.br/en/documents/economy-finance-trade-and-infrastructure> (дата звернення: 25.06.2025).
11. BRICS approves Joint Declaration for fairer, more inclusive global trade. URL: <https://brics.br/en/news/brics-approves-joint-declaration-for-fairer-more-inclusive-global-trade> (дата звернення: 25.06.2025).
12. Цимбал Л. І. *Інтелектуальне лідерство в парадигмі глобального економічного розвитку* : монографія. Київ : КНЕУ, 2019. 343 с.

13. Черкас Н. І. *Глобальні ланцюги вартості в економічному зростанні* : монографія. Львів : СПОЛОМ, 2018. 388 с.
14. Антонюк Л. Л., Ільницький Д. О., Лігоненко Л. О., Денісова О. О. *Цифрова економіка: Вплив інформаційно-комунікаційних технологій на людський капітал та формування компетентностей майбутнього* : монографія / за ред. Антонюк Л., Ільницького Д., Севастюк А., Київ : КНЕУ, 2021. 337 с.
15. Поручник А. М., Столярчук Я. М., Колот А. М. *Стратегії конкурентного розвитку у глобальній економіці* : монографія / за заг. ред. Поручника А. М. та Столярчук Я. М., К. : КНЕУ, 2016. 331 с.
16. Куцик П. О., Ковтун О. І., Башнянин Г. І. *Глобальна економіка: принципи становлення, функціонування, регулювання та розвитку* : монографія. Львів : Вид-во ЛКА, 2015. 584 с.
17. Войтко С. В. Міжнародне науково-технічне співробітництво як складова інноваційного розвитку країн. *Наукові перспективи*, 2023. Вип. 10 (40). DOI:[https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-10\(40\)-54-64](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-10(40)-54-64)
18. Куршутів С. О., Столярчук Я. М., Галенко О. М., Зарицька Н. С. *Глобальні центри стратегічного партнерства України*: монографія. К., 2019. 304 с.
19. Руш О. С., Войтко С. В. Розвиток міжнародного співробітництва України та Європейського Союзу у сфері альтернативної енергетики. *Вісник Херсонського національного технічного університету*, 2022. 3(82). DOI:<https://doi.org/10.35546/kntu2078-4481.2022.3.28>
20. *Оцінка інтеграції України до європейського економічного простору* : монографія / за заг. ред. д.е.н., проф. О. О. Борзенко. НАН України, ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України». Київ, 2021. 493 с.
21. Тарасевич В. М. *Євроінтеграційний вимір національної економіки України* : монографія. Дніпро : ПБП «Економіка», 2019. 170 с.
22. Circular Economy. United Nations. URL: https://unctad.org/topic/trade-and-environment/circular-economy?utm_source=chatgpt.com (дата звернення: 27.06.2025).

23. Партнерство заради сталого розвитку. Global Compact Network Ukraine.
URL: <https://globalcompact.org.ua/projects/kampanija-partnerstvo-zaradi-stalogo-rozvitku/> (дата звернення: 29.06.2025) (in Ukrainian).
24. ПРООН в Україні. Проєкти. URL: <https://www.undp.org/uk/ukraine/proyekty>
(дата звернення: 29.06.2025) (in Ukrainian).
25. Інвестиції Китаю в ініціативу «Один пояс, один шлях» досягли максимуму у 2025 році. URL: <https://kyiv24.news/news/investycziyi-kytayu-v-inicziatyvu-odyn-poyas-odyn-shlyah-dosyagly-maksymumu-u-2025-rocz> (дата звернення: 29.06.2025) (in Ukrainian).

Подяки. Коли ти вимушено змінюєш своє життя, у тебе немає оточення, до якого ти звик, твоєї оселі, роботи та звичного для тебе життєвого простору, коли ти починаєш своє становлення як особистості з самого початку, ти змінюєш пріоритети і розумієш, хто завжди з тобою поруч. Поруч у різних життєвих ситуаціях, навіть тоді, коли ти сам не розумієш, як з цим впоратися. Починати все з початку складно, але коли у тебе є підтримка, це можна зробити та не втратити себе, а знайти, знайти нове в собі та в новому оточенні.

Я вдячна своїм донькам, моїм батькам та сестрі, моїм рідним та друзям, які підтримали мене у цей складний період. Я вдячна колегам публічної організації *Compagnie Cordial* за мотивацію, підтримку та довіру до мене. Я вдячна колегам проєкту-TWA вищої школи *UCLL*, які надали мені можливість отримати новий досвід у освітній сфері. Я вдячна викладачам та волонтерам, які допомагають мені вивчати нову мову для спілкування. Я вдячна усім тим, хто не залишається байдужим. Коли у тебе є підтримка – ти можеш змінити себе та своє життя. Це мій особистий досвід і він є таким.

Дякую усім Вам.